EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.8.2021
COM(2021) 485 final

2021/0276 (NLE)

Ettepanek:

# NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

**millega lubatakse Itaalial kohaldada vähendatud aktsiisimäära Campione d'Italia haldusüksuses tarnitava ja kütteks kasutatava gaasiõli suhtes ning kõnealuses haldusüksuses tarnitava elektrienergia suhtes vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19**

# SELETUSKIRI

## 1. ETTEPANEKU TAUST

### • Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Energiatoodete ja elektrienergia maksustamine on Euroopa Liidus reguleeritud nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiviga 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber ühenduse raamistik energiatoodete ja elektrienergia maksustamiseks[1] (edaspidi „energia maksustamise direktiiv“ või „direktiiv“).

Direktiivi artikli 19 lõike 1 kohaselt võib nõukogu lisaks artiklites 5, 15 ja 17 sätestatule komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada, et liikmesriik kehtestab teatavatel poliitilistel kaalutlustel täiendava maksuvabastuse või vähendab maksustamistaset.

Campione d’Italia haldusüksus on Šveitsi territooriumil asuv Itaalia eksklaav, mille geograafiline ulatus on väga piiratud ja rahvaarv väike[2]. Haldusüksuse territoorium, mis osaliselt piirneb Lugano järvega, on täielikult ümbritsetud Šveitsi koosseisu kuuluva Ticino kantoniga.

Kõnealust eksklaavi iseloomustavad järsud märgised pinnavormid, mis piiravad selle linnastumist ja üldist juurdepääsetavust ning muudavad tööstustegevuse alustamise keerukamaks.

Lisaks seisab Campione d’Italia silmitsi tõsise majanduskriisiga (mida süvendas veelgi COVID-19 pandeemia), kuna kasiino, millest enklaavi majandus peaaegu täielikult sõltus, lõpetas tegevuse.

Peale selle tõi Campione d’Italia haldusüksuse lisamine liidu tolliterritooriumi hulka 1. jaanuaril 2020[3] kaasa energiatoodetega (näiteks kütteks kasutatava elektri ja gaasiõli) seotud kulude suurenemise[4].

Itaalia ametiasutuste sõnul toovad Campione d’Italia haldusüksuse eriline geograafiline asend, gaasitarnevõrgu puudumine ja karmid ilmastikutingimused kaasa suuremad energiakulud, olenemata sellest, kas energia on pärit Šveitsist või lähimast Itaalia provintsist. Eelkõige on Itaaliast kütteõli tarnimiseks vaja läbida teelõik, mille ligikaudne pikkus on vähemalt 30 km (vahemaa Campione ja Como vahel). Itaalia ettevõtjate jaoks on energiatoodete tarnimisel oluliseks takistuseks ka see, et Itaalia ja Šveitsi piiri ületamisel tuleb täita tolliformaalsused, mis ühtlasi tähendab lisakulu.

Itaalia ametiasutused taotlesid 7. augusti 2020. aasta kirjaga luba kohaldada vähendatud aktsiisimäärasid kütteks kasutatava gaasiõli ja elektrienergia suhtes, mida tarnitakse Campione d’Italia haldusüksuse territooriumil. Eranditaotlust põhjendades juhib Itaalia tähelepanu Campione d’Italia ainulaadsele olukorrale, mida on kirjeldatud eespool.

Elektrienergia kavandatav maksumäär on 0,0005 eurot kWh kohta ruumides ja paikades, mis ei ole kodumajapidamised, ning 0,001 eurot kWh kohta kodumajapidamistes. See vastab 4 %-le riiklikust aktsiisimaksust ja on võrdne energia maksustamise direktiivis sätestatud

---

1 ELT L 283, 31.10.2003, lk 51–70.

2 Ligikaudu 2,6 km², mis hõlmab 0,9 km² maad ja 1,7 km² järve; 1. jaanuari 2019. aasta seisuga oli seal 1 961 elanikku.

3 Campione d’Italia uus tolli- ja maksustaatus sätestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määruses (EL) 2019/474 ning nõukogu 18. veebruari 2019. aasta direktiivis (EL) 2019/475.

4 Campione d’Italia haldusüksuses asuvate kasutajate energiakulud kasvasid pärast liidu tolliterritooriumiga liitumist 1. jaanuaril 2020 järsult – elektrienergia hind tõusis ligikaudu 18 % ja gaasiõli hind 22 % (aktsiisi ja käibemaksu tõttu).

asjakohaste madalaimate maksumääradega. Kütteainena kasutatava gaasiõli puhul on kavandatav maksumäär 201,50 eurot 1 000 liitri kohta, mis vastab 50 %-le riigi tasandil kohaldatavast määrast, kuid ületab energia maksustamise direktiivis sätestatud miinimummäära.

Sel viisil oleksid Campione d'Italia haldusüksuses tarbitavate energiatoodete suhtes kohaldatavad kaudsed maksud üldjoontes samasugused kui Šveitsis[5].

Taotletud loaga soovib Itaalia vähendada selle piirkonna kodumajapidamiste ja ettevõtete suuri energiakulusid, kuna tarnitavaid energiatooteid kasutatakse kütteks (gaasiõli) ning kõigi elektritarbimisega seotud tavaliste igapäevaste vajaduste (valgustus, kodumasinate käitamine, küte ja jahutus jne) rahuldamiseks.

See maksusoodustus võimaldaks vähendada Campione d'Italia elanike täiendavaid küttekulusid, mis on tingitud külmast kliimast, raskustest kütuse hankimisel ja konkreetsetest nõuete täitmisega seotud kuludest.

Seega näib kõnealune meede olevat asjakohane vahend, et parandada Itaalia asjaomase haldusüksuse olukorda.

Taotletav kehtivusaeg on kuus aastat alates 1. juulist 2021 kuni 30. juunini 2027, mis on kooskõlas energia maksustamise direktiivi artiklis 19 lubatud maksimaalse ajavahemikuga.

Maksusoodustust ei saa kombineerida muu aktsiisivähendusega. Soodustus oleks ette nähtud üksnes Campione d'Italia haldusüksuse tarbimise jaoks.

Iga-aastased eelarvekulud on hinnanguliselt 0,105 miljonit eurot.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

*Energia maksustamise direktiivi sätted*

Direktiivi artikli 19 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud järgmine:

*„Lisaks eelmiste artiklite sätetele, eriti artiklitele 5, 15 ja 17, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kehtestada täiendava maksuvabastuse või -vähenduse teatavatel poliitilistel kaalutlustel."*

Kõnealuse maksuvähenduse abil püüavad Itaalia ametiasutused vähendada Campione d'Italia elanikke tabanud kriisi sotsiaalset ja majanduslikku mõju, leevendades kütteõli ja elektrienergia hinnatõusu tagajärgi.

Maksusoodustuse kohaldamine Itaalia Campione d'Italia haldusüksuses tarnitavate teatavate energiatoodete ja elektrienergia suhtes võiks toimuda direktiivi artikli 19 alusel, sest sellega on liikmesriikidel lubatud kehtestada täiendav maksuvabastus või -vähendus teatavatel poliitilistel kaalutlustel.

Direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõikes 2 on sellise meetme puhul ettenähtud maksimaalne ajavahemik kuus aastat, mida võib pikendada. Võttes arvesse, et kehtival korral ei ole kahjulikku mõju liidusisesele kaubandusele ja kütuste maksustamise üldisele tasemele Itaalias ning tagamaks asjaomastes piirkondades õiguskindlust, teeb komisjon ettepaneku anda praegu luba kuueks aastaks, st ajavahemikuks 1. juulist 2021 kuni 30. juunini 2027. Erand ei tohiks siiski kahjustada kehtiva õigusraamistiku edasist arengut ning selle puhul tuleks arvesse võtta

[5] Elektrienergia ja gaasiõli oleksid ikkagi 7–8 % kallimad.

energia maksustamise direktiivi eelseisvat läbivaatamist ja seda, et nõukogu võib võtta vastu õigusakti, mis põhineb komisjoni ettepanekul energia maksustamise direktiivi muutmiseks. Kõnealune läbivaatamine järgneb energia maksustamise direktiivi[6]hindamisele ja nõukogu 28. novembri 2019. aasta järeldustele ELi energia maksustamise raamistiku kohta[7]. Nõukogu kutsus oma järeldustes komisjoni üles analüüsima ja hindama võimalikke variante, et avaldada õigeaegselt ettepanek energia maksustamise direktiivi läbivaatamise kohta. Nõukogu kutsus komisjoni üles ka pöörama erilist tähelepanu direktiivi kohaldamisalale, miinimummääradele ning konkreetsetele maksuvähendustele ja -vabastustele.

Kuigi neil asjaoludel näib asjakohane anda luba taotletud ajavahemikuks, tuleks erandi kehtivus seada sõltuvusse sellest, kas kõnealust küsimust käsitlevaid üldsätteid hakatakse kohaldama enne 2027. aasta juuni lõppu.

*Riigiabi eeskirjad*

ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt võib meede kujutada endast riigiabi. Kuna vähendatud maksumäär on kõrgem ELi alammäärast, on meede hõlmatud määruse 651/2014/EL (üldine grupierandi määrus) artikliga 44. Üldise grupierandi määruse kehtivusaja lõppemisel 31. detsembril 2023 jääb abi teavitamiskohustusest vabastatuks veel kuue kuu pikkuseks üleminekuajaks (vt üldise grupierandi määruse artikli 58 lõige 4). Otsusega ei piirata kohaldatavaid riigiabi eeskirju erandiga hõlmatud perioodil.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Komisjon vaatab läbi kõik taotlused energia maksustamise direktiivi artikli 19 põhjal erandi tegemiseks, võttes muu hulgas arvesse siseturu nõuetekohast toimimist ning vajadust tagada õiglane konkurents ja ELi tervishoiu-, keskkonna-, energeetika- ja transpordipoliitika toimimine.

Maksumäärade diferentseerimine leevendab osaliselt lisakulusid, mis on seotud kütteõli ja elektrienergia ostmisega Campione d'Italia haldusüksuses, mis on võrreldes ülejäänud Itaaliaga eriti ebasoodsas olukorras ja mille puhul ühtne maksumäär tooks kaasa liigse maksukoormuse. Konkreetne geograafiline asend koos maagaasivõrgule juurdepääsu puudumise ja karmide ilmastikutingimustega toob energiatoodete puhul kaasa suuremad tarnekulud.

Nii kütteõli kui ka elektrienergia vähendatud maksumäärad võimaldaksid Campione d'Italia majapidamistel ja ettevõtetel vältida energiatoodete hinnatõusu. Asjaomased vähendatud maksumäärad on energia maksustamise direktiivis sätestatud ELi madalaima maksustamistasemega võrdsed või sellest kõrgemad.

Meedet ei peeta kokkusobimatuks ELi asjakohaste energiapõhimõtetega.

Lisaks on meede vastuvõetav, lähtudes siseturu nõuetekohasest toimimisest ja ausa konkurentsi tagamise vajadusest. Võttes arvesse meetme piiratud territoriaalset ja finantsmõju, ei moonuta asjaomane meede konkurentsi ega takista siseturu toimimist.

Samuti ei kumuleeru kõnealune maksuvähendus ühegi teise maksuvähendusega.

6 SWD(2019) 329 (final).

7 Nõukogu 28. novembri 2019. aasta järeldused 14608/19, FISC 458.

## 2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ artikkel 19.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 113 hõlmatud kaudse maksustamise valdkond ei ole ELi toimimise lepingu artikli 3 kohaselt iseenesest Euroopa Liidu ainupädevuses.

Siiski võib direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 kohaselt üksnes nõukogu teisese õigusaktiga lubada liikmesriigil kehtestada selle sätte kohaseid täiendavaid maksuvabastusi või -vähendusi. Seepärast ei ole liikmesriikidel õigust nõukogu asemel tegutseda. Subsidiaarsuse põhimõtet seega käesoleva rakendusotsuse puhul ei kohaldata. Kuna käesolev õigusakt ei ole seadusandliku akti eelnõu, ei pea seda aluslepingute protokolli nr 2 kohaselt edastama liikmesriikide parlamentidele subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrollimiseks.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Maksuvähendus ei ületa kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikku. Maksuvähendust kohaldatakse väga piiratud geograafilises piirkonnas. Lubatud maksumäärad on direktiiviga ettenähtud madalaimate maksustamistasemetega võrdsed või neist kõrgemad.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus. Direktiivi 2003/96/EÜ artikliga 19 on ette nähtud üksnes sellist liiki õigusakt.

## 3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Meetme võtmiseks ei ole vaja praegu kehtivaid õigusakte hinnata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Käesolevas ettepanekus käsitletakse ühe liikmesriigi taotlusel talle antavat luba ja mõju hindamine ei ole vajalik.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Meetmega ei nähta ette lihtsustamist. See tuleneb Itaalia esitatud taotlusest ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

- **Põhiõigused**

Meetmel ei ole tähtsust põhiõiguste suhtes.

## 4. MÕJU EELARVELE

Meetmega ei kaasne liidule rahalist ega halduskoormust. Ettepanek ei mõjuta seega liidu eelarvet.

## 5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskava ei ole vaja. Käesolevas ettepanekus käsitletakse ühele liikmesriigile tema taotlusel antud luba maksumäära vähendamiseks. Luba antakse piiratud ajavahemikuks kuni 30. juunini 2027. Kohaldatavad maksumäärad on energia maksustamise direktiivis sätestatud madalaimate maksustamistasemetega võrdsed või neist kõrgemad. Kui pärast kehtivusaja lõppu esitatakse taotlus meetme uuendamiseks, saab meedet hinnata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua ülevõtmist selgitavaid dokumente.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Elektrienergia maksumäärad on 0,0005 eurot kWh kohta ruumides ja paikades, mis ei ole kodumajapidamised, ning 0,001 eurot kWh kohta kodumajapidamistes. See vastab energia maksustamise direktiivis sätestatud asjakohastele miinimummääradele. Kütteainena kasutatava gaasiõli puhul on kavandatav maksumäär 201,50 eurot 1 000 liitri kohta, mis vastab 50 %-le riigi tasandil kohaldatavast määrast, kuid ületab energia maksustamise direktiivis sätestatud miinimummäära.

Artiklis 1 sätestatakse, et Itaalial lubatakse kohaldada vähendatud maksumäära Campione d'Italia haldusüksuses tarnitava kütteks kasutatava gaasiõli ja samas haldusüksuses tarnitava elektrienergia suhtes.

Artiklis 2 sätestatakse, et taotletud luba antakse alates 1. juulist 2021 kuni 30. juunini 2027, nagu Itaalia taotles, direktiiviga lubatud kuueaastaseks maksimumperioodiks.

2021/0276 (NLE)

Ettepanek:

# NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

## millega lubatakse Itaalial kohaldada vähendatud aktsiisimäära Campione d'Italia haldusüksuses tarnitava ja kütteks kasutatava gaasiõli suhtes ning kõnealuses haldusüksuses tarnitava elektrienergia suhtes vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik,[8] eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Itaalia taotles 7. augusti 2020. aasta kirjaga luba kohaldada Campione d'Italia haldusüksuses tarnitava kütteks kasutatava gaasiõli ja elektrienergia suhtes vähendatud aktsiisimäärasid vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19. Itaalia ametiasutused esitasid taotluse juurde lisateabe ja selgitused 19. jaanuaril 2021. Luba taotleti ajavahemikuks 1. juuli 2021 kuni 30. juuni 2027.

(2) Campione d'Italia haldusüksus on Šveitsis asuv Itaalia eksklaav, mille geograafiline ulatus on väga piiratud ja rahvaarv väike. Piirkond on mägine ning see piirab linnaarengut, tööstustegevust ja üldist juurdepääsetavust. Arvestades Campione d'Italia geograafilist asukohta, juurdepääsu puudumist maagaasivõrgule ja karme ilmastikutingimusi, on energiatoodete Campione d'Italia haldusüksusesse tarnimise kulud suured, olenemata sellest, kas neid tarnitakse Šveitsist või Itaaliast. Lisaks tõi Campione d'Italia lisamine liidu tolliterritooriumi hulka 1. jaanuaril 2020 kaasa kodumajapidamiste ja ettevõtjate energiakulude suurenemise.

(3) Aktsiisimaksu diferentseerimise eesmärk on leevendada suuri energiakulusid.

(4) Komisjon vaatas taotletava meetme läbi ja leidis, et selle rakendamine ei moonuta konkurentsi ega takista siseturu nõuetekohast toimimist ning seda ei saa pidada ELi keskkonna-, energeetika- ja transpordipoliitikaga vastuolus olevaks. Nii gaasiõli kui ka elektrienergia vähendatud aktsiisimäärad jääksid direktiivis 2003/96/EÜ sätestatud madalaimate maksustamistasemetega võrdseks või oleksid nendest suuremad ning aitaksid osaliselt kompenseerida haldusüksuse kasvanud energiakulusid. Kõnealune maksuvähendus ei kumuleeru ühegi teise maksuvähendusega.

(5) Seepärast tuleks Itaaliale anda luba kohaldada Campione d'Italia haldusüksuses elektrienergia ja kütteks kasutatava gaasiõli suhtes vähendatud maksumäärasid.

(6) Kõigi direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõike 2 alusel antavate lubade kehtivust tuleb ajaliselt rangelt piiritleda. Selleks et pakkuda Campione d'Italia haldusüksusele

[8] ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.

piisaval määral kindlust, tuleks luba anda kuueks aastaks. Kuid selleks, et mitte kahjustada kehtiva õigusraamistiku üldist arengut tulevikus, on asjakohane sätestada, et kui nõukogu peaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 113 alusel kehtestama üldise muudetud süsteemi energiatoodete maksustamiseks ning käesolevas otsuses antav luba ei oleks sellega kooskõlas, peaks luba kaotama kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama kõnealuseid üldisi eeskirju.

(7) Käesolev otsus ei piira liidu riigiabi eeskirjade kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Itaalial lubatakse kohaldada vähendatud aktsiisimäära Campione d'Italia haldusüksuses tarnitava kütteks kasutatava gaasiõli suhtes ja kõnealuses haldusüksuses tarnitava elektrienergia suhtes, tingimusel et peetakse kinni direktiivi 2003/96/EÜ artiklites 9 ja 10 osutatud madalaimatest maksustamistasemetest.

*Artikkel 2*

Käesolevat otsust kohaldatakse 1. juulist 2021 kuni 30. juunini 2027.

Kui nõukogu peaks aluslepingu artikli 113 või Euroopa Liidu toimimise lepingu mõne muu asjakohase sätte alusel kehtestama üldise muudetud süsteemi energiatoodete maksustamiseks ning käesoleva otsuse artiklis 1 antud luba ei oleks sellega kooskõlas, kaotab käesolev otsus kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama kõnealuseid üldisi eeskirju.

*Artikkel 3*

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*